SKLEP KOMISIJE

z dne 27. julija 2011

o varnostnih zahtevah, ki jim morajo v skladu z Direktivo 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta ustrezati evropski standardi za preprečevanje nekaterih tveganj za otroke, ki jih predstavljajo notranja senčila, okenski zastori na upravljanje z vrvico in varnostne naprave

(Besedilo velja za EGP)

(2011/477/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov ([1]) in zlasti člena 4(1)(a) Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V skladu z drugim pododstavkom člena 3(2) Direktive 2001/95/ES se za proizvod domneva, da je varen, kadar je v skladu z neobvezujočimi nacionalnimi standardi, ki prevzemajo evropske standarde, sklicevanja na katere so bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*.

(2) Te evropske standarde morajo izdelati evropski organi za standarde na podlagi posebnih varnostnih zahtev, ki jih določi Komisija.

(3) V številnih stanovanjih so senčila in drugi okenski zastori z vrvicami, ki se uporabljajo za dviganje ali spuščanje proizvoda (upravljalna vrvica) ali za povezavo različnih delov proizvoda (povezovalna vrvica). Te vrvice za otroke predstavljajo nevarnost zadavljenja, saj lahko nastanejo zanke, v katere se lahko otroci zapletejo, če se igrajo blizu okna. Otroci lahko tudi splezajo na okensko polico ali pohištvo, da bi dosegli vrvice. Do nesreče lahko pride tudi, če je postelja ali zibelka blizu okna, od koder otroci dosežejo vrvice.

(4) Leta 1998 je bilo v bolnišnice, izbrane kot vzorčne, v 15 državah članicah Evropske unije prepeljanih 129 otrok zaradi poškodbe, nastale kot posledica zanke iz vrvice okenskega senčila ali draperije ([2]). V Združenem kraljestvu ocenjujejo, da vsako leto umreta eden ali dva otroka, ker se zapleteta v vrvice senčila. Nedavno je Komisija izvedela za deset nesreč, v katerih so umrli otroci, stari od 15 do 36 mesecev, in ki so se zgodile na Irskem, Finskem, Nizozemskem, v Združenem kraljestvu in Turčiji v obdobju od leta 2008 do 2010. Iz Združenih držav Amerike poročajo, da je bilo od leta 1999 119 primerov s smrtnim izidom in 111 primerov nesreč s skorajšnjim smrtnim izidom, ki so se zgodili zaradi okenskih zastorov na upravljanje z vrvico. V Kanadi je od leta 1986 s temi proizvodi povezanih 28 primerov s smrtnim izidom in 23 skorajšnjih nesreč s skorajšnjim smrtnim izidom. V Avstraliji se je od leta 2000 z vrvicami senčil po nesreči zadavilo vsaj 10 otrok ([3]). Vendar pa ti podatki prikazujejo le del težave, saj o tovrstnih nesrečah pogosto ne poročajo ([4]).

(5) Raziskave kažejo, da do večine naključnih smrti pride v spalnicah, prizadenejo pa otroke, stare od 16 do 36 mesecev. Več kot polovica teh nesreč vključuje otroke, stare okrog 23 mesecev. Pri tej starosti se lahko otroci že povsem samostojno premikajo, kljub temu pa se v primeru, da se zapletejo v vrvice, težko osvobodijo, saj je njihova glava v primerjavi z ostalim telesom težja kot pri odraslih in kontrola mišic pri njih še ni popolnoma razvita. Poleg tega pri teh otrocih sapnik še ni povsem razvit ter je manjši in bolj prožen kot pri odraslih in starejših otrocih, zato se lahko hitreje zadušijo, če je njihov vrat stisnjen ([5]).

(6) Evropski standard EN 13120:2009 vključuje zahtevane lastnosti za notranja senčila, vključno z varnostjo. Vendar standard ne vključuje nekaterih vrst senčil, ki so povezana z nesrečami.

(7) Evropski standard EN 13120:2009 se navezuje na ročna notranja senčila in notranja senčila na električni pogon; na slednja se navezuje v povezavi z Direktivo 2006/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o strojih ([6]). Vendar ta direktiva ne zajema varnosti otrok glede posebnega tveganja zadavljenja in ne velja za senčila na ročno upravljanje z vrvico.

(8) Motorizacija lahko odpravi nevarnosti, povezane z upravljalnimi vrvicami, ne pa tudi nevarnosti, povezane s povezovalnimi vrvicami.

(9) Drugi okenski zastori z nezavarovanimi nevarnimi vrvicami predstavljajo podobno nevarnost za otroke.

([1]) UL L 11, 15.1.2002, str. 4.
([2]) http://ec.europa.eu/consumers/reports/rights_child_safety_prod.pdf
([3]) http://www.ocba.sa.gov.au/productsafety/warning/blindcords.html
([4]) http://www.cpsc.gov/CPSCPUB/PREREL/PRHTML97/97136.html
([5]) http://www.rospa.com/about/currentcampaigns/blindcords/
([6]) UL L 157, 9.6.2006, str. 24.

(10) V poročilih o nesrečah, povezanih z vrvicami, je kot razlog smrti navedena zadušitev zaradi notranje zapore dihalnih poti. Obstoječi evropski standardi v zvezi z okenskimi zastori in senčili ne vključujejo zahtev za preprečevanje tega tveganja.

(11) Da bi proizvajalci zajeli nevarnost nepravilne namestitve ali nenamestitve, morajo izboljšati obliko varnostnih naprav ali okenske zaščite, da se v primeru, če varnostne naprave niso pravilno nameščene, prepreči uporaba proizvoda.

(12) Zato je treba določiti varnostne zahteve, da se zagotovi, da je oblika notranjih senčil in drugih okenskih zastorov na upravljanje z vrvico varna za otroke, tako da se odpravi nevarnost zadavljenja in zadušitve zaradi notranje zapore dihalnih poti zaradi dosegljivih vrvic in majhnih delov.

(13) Poleg zahtev glede varnega upravljanja okenskih zastorov na upravljanje z vrvico in senčil je treba pripraviti tudi zahteve in informacije o varnosti proizvoda za varnostne naprave.

(14) Ukrepi iz tega sklepa so v skladu z mnenjem odbora, ki je sestavljen v skladu s členom 15 Direktive 2001/95/ES, Evropski parlament in Svet pa jim nista nasprotovala –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Za namene tega sklepa veljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „*notranja senčila*“ pomenijo okensko senčilo, ki je nameščeno kjer koli na notranji površini zgradbe;

(b) „*okenski zastor na upravljanje z vrvico*“ pomeni proizvod z nezavarovanimi vrvicami, ki se uporablja za zakrivanje okna in ni notranje senčilo. Okenska zaščita je lahko nameščena na zunanji strani oken, med okenskima ploskvama ali pred oknom;

(c) „*nevarna zanka*“ pomeni zanko iz nezavarovane vrvice, verige ali podobnega predmeta, ki je lahko delno sestavljena iz blaga in seže mlajšemu otroku čez glavo ali se ovije okoli vratu, zaradi česar predstavlja nevarnost zadavljenja;

(d) „*varnostne naprave*“ pomenijo napravo ali obliko, ki otroke ščiti pred nevarnostjo zadavljenja, na primer tako, da preprečuje nastanek nevarne zanke iz vrvice ali verige, pretrga nevarno zanko, sprosti vrvico ali verigo, ko nastane nevarna zanka ali ko je vrvica ali veriga napeta, skrbi za to, da otroci ne morejo doseči vrvice ali verige, preprečuje zapletanje vrvice;

(e) „*dosegljive vrvice, verige, verižice ali podobni predmeti*“ pomenijo nezavarovane vrvice, verige, verižice ali podobne predmete, ki so ob straneh, spredaj ali zadaj na senčilu ali okenski zaščiti ter jih lahko mlajši otroci dosežejo in povlečejo, zaradi česar obstaja nevarnost zadavljenja. Višina ne velja kot dejavnik, ki bi omejeval dosegljivost.

Člen 2

Varnostne zahteve za notranja senčila, okenske zastore na upravljanje z vrvico in varnostne naprave, ki jim morajo v skladu s členom 4 Direktive 2001/95/ES ustrezati evropski standardi, so opredeljene v Prilogi k temu sklepu.

Člen 3

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 27. julija 2011

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

PRILOGA

Varnostne zahteve za notranja senčila, okenske zastore na upravljanje z vrvico in varnostne naprave

1. OBSEG

Varnostne zahteve, navedene v tem dokumentu, veljajo za vsa notranja senčila in okenske zastore na upravljanje z vrvico ne glede na njihovo obliko in naravo uporabljenih materialov, na primer:

— žaluzije,

— rolete,

— navpična senčila,

— plisirana senčila in senčila v obliki satovja,

— rimska senčila,

— nagubane zavese,

— panelne zavese,

— naoknice,

— roloje.

Te zahteve veljajo tudi za draperije, mreže proti mrčesu in senčila v vezanih oknih, če se upravljajo z vrvicami, verigami, verižicami ali podobnimi dosegljivimi predmeti, iz katerih lahko nastane nevarna zanka.

Te varnostne zahteve se nanašajo na otroke („mlajše otroke“), stare najmanj od 0 do 42 mesecev.

2. ZAHTEVE

Pri opredelitvi zahtevanih lastnosti za notranja senčila in okenske zastore na upravljanje z vrvico je treba nujno upoštevati razumno predvidljive pogoje uporabe in morebitne nevarnosti za otroke zaradi dosegljivih vrvic, verig, verižic ali podobnih predmetov.

Da se zmanjša nevarnost zadavljenja in zadušitve zaradi notranje zapore dihalnih poti, morajo biti notranja okenska senčila (in okenska zaščita na upravljanje z vrvico) sama po sebi varno oblikovana. Za varno obliko proizvoda je treba upoštevati vsa razpoložljiva sredstva, ki temeljijo na sodobni tehnologiji, če je proizvod namenjen uporabi na mestih, za katera je mogoče razumno predvidevati, da imajo mlajši otroci do njih dostop ali so tam prisotni, na primer v stanovanjih, hotelih, bolnišnicah, cerkvah, trgovinah, šolah, otroških vrtcih in na javnih mestih na splošno. Zahteve bodo veljale tudi za senčila in okenske zastore, ki so namenjeni za namestitev v pisarnah ali na drugih mestih, katerih namembnost je bila spremenjena in kjer se predvideva prisotnost otrok.

Notranja senčila in okenski zastori na upravljanje z vrvico, ki imajo dosegljive vrvice, verige, verižice ali podobne predmete, morajo izpolnjevati vsaj naslednje zahteve:

1. iz vrvic, verig, verižic ali podobnih predmetov ne sme nastati nevarna zanka;

2. če zasnova proizvoda ne izključuje tveganja za nastanek nevarne zanke, mora biti proizvod opremljen z ustreznimi varnostnimi napravami, da se zmanjša nevarnost zadavljenja;

3. varnostne naprave morajo biti vključene kot sestavni del proizvoda;

4. varnostne naprave, ki niso sestavni del proizvoda (kot so navoji), morajo biti vnaprej nameščene na upravljalnih vrvicah, verigah ali verižicah senčila ali okenskega zastora. Poleg tega mora biti na varnostni napravi vidno nameščeno opozorilo. Opozorilo mora vsebovati vsaj naslednja sporočila: „Če ta naprava ni nameščena, se lahko otroci zadavijo. Pazljivo preberite navodila in napravo ustrezno namestite. Vedno uporabljajte to napravo, da so vrvice ali verige izven dosega otrok.“

5. če ima proizvod varnostne naprave, mora biti zagotovljeno, da jih mlajši otroci ne morejo upravljati. Poleg tega varnostne naprave ne smejo predstavljati tveganja za telesne poškodbe za otroke, na primer zaradi ostrih robov, nevarnosti ukleščenja prstov ali štrlečih delov. Varnostne naprave morajo tudi prestati preskus vzdržljivosti in utrujenosti materiala (obraba) ter morajo biti odporne na staranje zaradi vremenskih razmer. Varnostne naprave ne smejo sproščati majhnih delov, ki bi lahko povzročili zadušitev otroka zaradi notranje zapore dihalnih poti;

6. vrvice, verige, verižice in podobni predmeti ne smejo sproščati majhnih delov, ki bi lahko povzročili zadušitev otroka zaradi notranje zapore dihalnih poti.

3. INFORMACIJE O VARNOSTI PROIZVODA

Opozorila morajo biti jasno in vidno navedena na prodajnem mestu, embalaži, proizvodu in v informacijah za uporabo. Opozorila morajo vsebovati vsaj naslednje:

— „Mlajši otroci se lahko zadavijo zaradi zank iz izvlečnih vrvic, verig in trakov ter vrvic za upravljanje proizvoda.“,

— „Da se otroci ne bi zadavili zaradi vrvic ali se zapletli vanje, poskrbite, da jih ne morejo doseči. Vrvice se lahko ovijejo okrog otrokovega vratu.“,

— „Posteljo, zibelko ali pohištvo odmaknite od vrvic za okenske zastore.“,

— „Vrvic ne zavezujte. Pazite, da se vrvice ne zapletejo ali iz njih ne nastanejo zanke.“

Opozorila morajo vključevati ustrezen piktogram.

Na proizvodu mora biti navedeno tudi ime ali blagovna znamka proizvajalca ali uvoznika in strokovno usposobljene osebe za vgradnjo (če obstaja).

Proizvodu morajo biti priložena navodila za montažo, namestitev in varno uporabo senčila ali okenskega zastora (vključno z varnostnimi napravami).

4. ZAHTEVE ZA VARNOSTNE NAPRAVE, NAMENJENE ZA NAKNADNO OPREMLJANJE

Notranja senčila ali okenski zastori na upravljanje z vrvico, opremljeni z ustreznimi varnostnimi napravami, morajo ustrezati zahtevam iz oddelka 2).

Varnostnim napravam morajo biti priložena ta opozorila, informacije in navodila:

— ime ali blagovna znamka proizvajalca ali uvoznika in strokovno usposobljene osebe za vgradnjo (če obstaja),

— navodila: „*Pred namestitvijo in uporabo naprave skrbno preberite ta navodila. Če naprava ni pravilno nameščena, se lahko otroci zadavijo. Shranite navodila, da jih boste lahko v prihodnje spet uporabili.*“ „*Uporaba dodatnih varnostnih naprav lahko zmanjša nevarnost zadavljenja, vendar ni povsem zanesljiva.*“,

— navodila: „*Če naprave ne uporabljate redno, jo preizkusite.*“ *in* „*Če ima naprava napake, jo zamenjajte.*“,

— opozorilo, da lahko sproščanje majhnih delov povzroči zadušitev otroka zaradi notranje zapore dihalnih poti,

— informacije o vrsti notranjega senčila ali okenskega zastora na upravljanje z vrvico, za katerega je proizvod oblikovan in preskušen,

— informacije o uporabi (namenu in morebitnih omejitvah varnostne naprave),

— natančna navodila o pravilni namestitvi in postavitvi naprav. Če je za montažo potrebno posebno orodje, ga mora priložiti dobavitelj naprav,

— za lažje razumevanje morajo biti navodila opremljena s piktogrami,

— kakršne koli druge informacije za varno uporabo.